

1. Mohyla M.R.Štefánika v Brezovej pod Bradlom

Erb mesta: V strede červeného renesančného štítu sa nachádza zlatá breza vyrastajúca zo zlatého trojvršia.

Poloha mesta:

Mesto Brezová pod

Bradlom sa nachádza na úpätí Malých Karpát asi 80 km od hlavného mesta SR Bratislavy. Nad mestom sa týči vrch Bradlo, na ktorého vrchole sa nachádza Mohyla generála Milana Rastislava Štefánika, rodáka z neďalekých Košarísk.

História mesta:

Prvá písomná zmienka týkajúca sa územia Brezovej pochádza z dotačnej listiny uhorského kráľa Bela IV. z roku 1263. Začiatky trvalejšieho osídľovania sú v 15. a prvej polovici 16. storočia. V roku 1568 bola Brezová už riadnou poddanskou dedinou čachtického panstva na čele s richtárom. Prvá vlastná pečať sa zachovala z roku 1678 a ďalšia z roku 1709. V tomto roku bola Brezová povýšená na mestečko s jarmočným právom.

Tažké životné podmienky spojené s osídľovaním územia, nájazdy Turkov, protihabsburské povstania a obrana proti násilnej rekatolizácii formovali charakterové vlastnosti Brezovanov. Stali sa z nich rozhladení,

slobodomyselní ľudia s hlbokým vzťahom ku kraju, obci a cirkvi. Takto pripravení dokázali odolať i maďarizačným snahám uhorského štátu a zachovať si svoju vieru a reč.

Štúrovskej generácii sa stal tento kraj blízky a v rokoch 1848 – 1849 sa stal východiskom národného pohybu.

Aj rok 1918 a vznik spoločného štátu Čechov a Slovákov našiel na Brezovej priaznivú odozvu. V novej republike Brezová zaznamenala nielen výrazný hospodársky rozvoj, ale zintenzívnili sa i kultúrny a spoločenský život. Vznikla meštianska škola - prvá na Slovensku, v roku 1925 bol postavený Národný dom Štefánikov a v roku 1928 bola postavená mohyla

M. R. Štefánika na Bradle. V tom roku bol schválený názov Brezová pod Bradlom. V období II. svetovej vojny mnoho Brezovanov padlo v SNP, ďalší ho podporovali nielen morálne, ale aj materiálne. Koniec 40. a začiatok 50.rokov bol pre Brezovú veľmi priaznivý. Vznikom kovospracujúceho podniku nastala zmena. Zo začiatku sa vyrábali kovové tkaniny, neskôr v 60. a 70. rokoch pribudla výroba pružín a strojov. Toto malo priaznivý vplyv na rozvoj mesta. Postavila sa nová škola, strojárske učilište, stavali sa byty, jasle, škôlky, zdravotné stredisko.

Brezová pod Bradlom dostala v roku 1966 štatút mesta.

Osobnosti:

Ján Bzdúch - slovenský divadelný a filmový herec. Patril k najvýraznejším postavám povojnového profesionálneho divadla na Slovensku. Počas svojej bohatej hereckej kariéry stvárnil vyše dvesto divadelných a televíznych postáv, režíroval činoherné inscenácie a venoval sa aj divadelnému výtvarníctvu. Filmografia: Čertova stena, Drevená dedina, Dáždnik svätého Petra, Pieseň o sivom holubovi, Neďaleko do neba...

Významné stavby a pamätihodnosti:

Evanjelický kostol

Hurbanov pomník

Pomník Štefana Osuského

Mohyla M.R.Štefánika

M.R.Štefánik sa narodil 21. júla 1880 v Košariskách v rodine evanjelického farára ako šieste dieťa. Po ňom prišli na svet ďalší šiesti súrodenci.

Vyštudoval na evanjelickom lýceu, odkiaľ po maturite pokračoval v štúdiu stavebného inžinierstva v Prahe. Štúdium ukončil na Univerzite

Komenského v Bratislave v odbore matematika a hvezdárstvo. Spromoval ako doktor filozofie. Medzitým usilovne študoval jazyky.

Štefánikova mimoriadne vysoká inteligencia ho cestou života zaviedla do niekoľkých krajín – V Paríži pracoval ako asistent astrofyzika, kde sa venoval pozorovaniu Slnka. Precestoval za

pozorovaním tejto hviezdy polovicu zemegule – Španielsko, Turkestan, Brazíliu a bol aj v Tichomorí. Vtedy sa jeho bádaniu otvoril celý svet.

Prekazila mu to však vojna. V prvej svetovej vojne sa už ako francúzsky občan napriek svojim vážnym zdravotným problémom so žalúdkom dobrovoľne prihlásil k letectvu. Bol odvážny a vynaliezavý, za čo mu bol udelený kríž Rytiera Čestnej légie. Za tri roky sa z desiatnika stal brigádnym generálom!

Milan Rastislav Štefánik veril, že porážkou Rakúsko-Uhorska sa skončí utláčanie Slovákov. S touto vierou narukoval na srbský front k letectvu.

Bol ťažko ranený. V Paríži sa neskôr stretol s Eduardom Benešom a Tomášom Garykom Masarykom, s ktorými založil Československú národnú radu.

Po dlhých rokoch strávených v zahraničí sa letecky vracal späť na Slovensko. Bola nedeľa, 4. máj 1919. Z Talianskeho mesta Galarate nedoletel do cieľa. Po páde lietadla tragicky zahynul neďaleko bratislavského letiska vo Vajnorochoch.

O týždeň neskôr ho pochovali spolu s jeho talianskou posádkou nad jeho rodnými Košariskami na Bradle. O päť rokov po jeho smrti bol položený základný kameň pamätníka navrhnutého architektom Dušanom Jurkovičom. Na vybudovanie pamätníka bola vyhlásená národná zbierka, v ktorej sa vyzbieralo dva milióny korún. Mohyly slávnostne odhalili 23. septembra 1928.

Terasovitá stavba so štyrmi obeliskmi predstavuje typickú čistotu architektonického prejavu Dušana Jurkoviča v zosúladení s okolitou krajinou. Celá stavba je postavená z travertínových blokov. Po čelných a bočných schodištiach sa dá vyjsť až k hrobu veľikána našich národných dejín. Z celého pomníka je krásny

výhľad do kopaničiarskeho kraja. Celá mohyla bola reštaurovaná v rokoch 1995-1996, kedy sa dovedty chátrajúca Národná kultúrna pamiatka dala do stavu, aký si jej význam nepochybne zasluhuje. Tumba (náhrobok) bola v týchto rokoch už tak napadnutá poveternosťou, že pôvodné vavrínové vence boli nahradené vernými kópiami vysekanými do talianskeho mramoru, nakoľko travertínový lom bol už na Slovensku uzatvorený. Takisto boli rozobraté dlažby a znovu položené na sanované podložie s drenážami. Celé okolie diela bolo čiastočne odhalené do okolitého priestoru výrubom niekoľkých tzv. náletových drevín, ktoré za posledných skoro 30 rokov mali zakryť pohľad na veľkolepé dielo.

O tom, že život M.R.Štefánika bol naozaj veľmi krátky, sme sa presvedčili na hodine matematiky, keď sme počítali dĺžku života niektorých významných predstaviteľov slovenského národa:

Aby sme získali lepšiu predstavu o období, v ktorom M.R.Štefánik žil, doplnili sme „Cestičku časom“ o ďalšie dejinné súvislosti. Po chronologickom usporiadaní jednotlivých kariet sme získali časovú os s najdôležitejšími medzníkmi v dejinách slovenského národa:

Prostredníctvom nej sme potom lepšie pochopili krátky dokumentárny film s názvom ŠTEFÁNIK-NEUVERITEĽNÝ OSUD.

Popri jeho vojenskej kariére a úspechoch na politickej scéne sme stihli sledovať aj vojenskú leteckú techniku, ktorej Štefánik v nemalej miere vďačil za svoje bojové úspechy. Niektorí chlapci, ktorí sa venujú modelárstvu, dokázali presne pomenovať typy jednotlivých strojov a niektoré z nich nám dokonca priniesli aj ukázať.

Na počesť tohto slovenského velikána je pomenované nielen najväčšie letisko na Slovensku – LETISKO M.R.ŠTEFÁNIKA v Bratislave, ale aj malá planétka, ktorú objavil Antonín Mrkos 15. marca 1982 /MilanŠtefánik/. Štefánikove morálne krédo “veriť – milovať – pracovať” pripomínajú desiatky sôch

a pamätných tabúl po celom Slovensku. Niekoľkokrát sa jeho podobizeň objavila aj na bankovkách a poštových známkach. Známa je i Chata M.R.Štefánika pod Ďumbierom.

S podobizňou M.R.Štefánika sa často stretávame aj na najrozmanitejších minciach, plaketách a medajlách. Aby slovenský národ nezabudol na veľkosť tohto významného človeka a jeho sebaobetovanie sa v mene národa, pokúsili sme sa niekoľko takýchto plaket navrhnuť. Mali by byť určené tým ľuďom, ktorí sa zaslúžili o rozvoj Slovenskej republiky, o jej zveladenie či zviditeľnenie – rovnako ako Štefánik:

Zdroje:

<http://www.brezova.sk/mesto>

http://sk.wikipedia.org/wiki/Brezov%C3%A1_pod_Bradlom

http://sk.wikipedia.org/wiki/Milan_Rastislav_%C5%A0tef%C3%A1nik

<http://www.mrstefanik.sk/>